

Privacy

Een 'thuis' hebben, is weten waarheen is een vertrouwde ruimte met een stempel van eigen gedachten, van eigen smaak, is een begrijpende omgeving van mensen, die ons tijd en plaats gunnen.

(Herman-Emiel Mertens, uit 'Het leven is mooi', Groot citatenboek voor elke dag)

2007 Waar mensen samen leven, samen werken, samen dingen doen, samen..., is privacy geen vreemd woord.

Wij willen een visietekst uitwerken waarin staat wat privacy betekent en hoe dit in de praktijk dient vertaald te worden.

We willen enerzijds duidelijk stellen wat dit voor de medewerker betekent en waaraan hij zich moet houden. Anderzijds wordt hiermee ook duidelijk wat elke gebruiker mag verwachten en waaraan hij/ zij zich op zijn beurt moet houden.

Op alle niveaus moeten personeelsleden het belang van privacy onderkennen.

Bij het uitwerken van deze visietekst zijn we vertrokken van de gebruiker. De tekst is dan ook geschreven in de 'ik' vorm, ik als gebruiker.

Met gebruiker wordt zowel de gebruiker zelf als zijn ouders en/of wettelijke vertegenwoordiger bedoeld.

Privacy is een basisrecht van elke persoon. In onze dagelijkse werking zien wij het als een essentiële waarde in het omgaan met elkaar en specifiek in het omgaan met mensen met een beperking. Met privacy wordt bedoeld dat we respect hebben voor alles wat met de persoonlijke levenssfeer van de persoon te maken heeft. Privacy zit vaak binnen een spanningsveld van o.a.

**Beschermen en loslaten
Nabijheid en afstand
Recht op geheim en gevaar voor risico
Fysieke afhankelijkheid en intimiteit**

Mijn privacy als gebruiker

Mijn materiële en psychologische ruimte

Ik heb recht op een eigen plaats binnen mijn groep. Dit kan een eigen plaats, hoek zijn binnen de gezamenlijke leefruimte, klas of een eigen plaats (vb. kamer) buiten deze gezamenlijke ruimte. Het is een plaats waar ik me veilig voel, waar anderen indien ik er nood aan heb, niet komen, waar ik tot rust kan komen, een plaats die ik dan met anderen niet moet delen, waar ik mezelf kan zijn.

Ik heb een individuele of meerpersoonskamer. Bij het delen van de slaapkamer met 1 of meerdere andere bewoners moeten wij elkaar respecteren (zowel de persoon als zijn persoonlijk materiaal). Van de begeleiding wordt verwacht dat ze de kamer betreden rekening houdend met het feit dat de kamer mij/ons toebehoort.

Vb.

- Begeleiding klopt voordat ze mijn kamer betreedt.
- Begeleiding kan op mijn kamer zonder mijn aanwezigheid, maar voert dan geen ingrijpende veranderingen uit of verwijdert geen persoonlijke spullen zonder toestemming, tenzij de veiligheid of gezondheid in het gedrang komt.
- Externe bezoekers worden geen kamers getoond tenzij ik toestemming geef.

Ik en/of mijn thuisomgeving kan zelf de keuze van de kamerinrichting bepalen voor zover dit gebeurt in overleg met de voorziening en tevens respectvol is naar eventueel andere kamergenoten.

In mijn kamer kan ik seksuele handelingen stellen als ik mijn kamergenoot in geen enkel opzicht stoort (dus niet in het bijzijn van mijn kamergenoot). (voor zover dit in overeenstemming is met het OP – zie ook visietekst seksualiteit)

Mijn materiaal (kleding,...)

Mijn kledij is steeds strikt persoonlijk en laat ik niet door medebewoners gebruiken, tenzij ik daar zelf voor kies.

Persoonlijk materiaal blijft mijn eigendom maar kan met leefgroepgenoten gedeeld worden na mijn akkoord.

Begeleider: "Voor mij is het evident dat ik mijn kleren niet zo maar door een ander laat gebruiken, zelfs mijn zus weet dat ik daar op sta en dat ze niet zomaar, zonder te vragen, dat leuke bloesje kan ontlenuen. Als ik dat zo belangrijk vind, is dat dan anders voor de gebruikers in Intesa? Waarom zou ik dan een T-shirt van jouw leefgroepgenoot lenen als er met die van jou een ongelukje gebeurde? Kledij is persoonlijk en daar hou ik mij aan. Dat vraagt natuurlijk ook dat ik van jou de nodige reservekledij ter beschikking heb, want je zonder T-shirt laten rondlopen strookt helemaal niet met de privacy. Een reservepakketje van thuis en een beetje reservekledij in de groep maakt dat dit vlot kan verlopen"

"Persoonlijk materiaal kan genaamtekend worden. Persoonlijk materiaal wordt zoveel mogelijk op de kamer van de bewoner bewaard of in een eigen opbergruimte. Het is tof voor de bewoners iets voor zichzelf te hebben,

vb. eigen cd's en cd-speler, eigen dekbedovertrek, eigen muziekinstrumentje, eigen kersenpitkussentje, eigen teken- of kleurset, ..."

Mijn verzorging

In mijn verzorgingssituatie heb ik recht op de nodige privacy. De algemeen geldende sociale normen zijn hier van toepassing. Er wordt van mij gevraagd dat ik me daar zelf aan houd of hierbij hulp vraag (vb. wc deur toe, badkamerdeur toe, kloppen op wc-deur vooraleer binnen te gaan) en dit in de mate dat dit voor mij haalbaar is.

Als ik verzorgd word, gebeurt dat in principe individueel of met 1-1 begeleiding indien nodig, en in een afgesloten (bad)kamer.

In uitzonderlijke situaties (als de organisatie van de werking dit vereist) kan ik met meerdere bewoners tegelijk in dezelfde ruimte verzorgd worden. Dit kan enkel wanneer we dit zelf toelaten of elk op onze beurt hiervan op geen enkel vlak hinder ervaren. Van de begeleiding verwachten we dat ze hiermee heel respectvol omgaan en dit niet als vanzelfsprekend gaat ervaren.

Aan- en uitkleden doe ik in mijn kamer of de badkamer, ik loop dus niet naakt door de gangen.

Begeleiding: "Ik denk dat vooral begeleiding moet instaan voor de privacy. Onze bewoners liggen daar helemaal niet van wakker. Voor ons is onze privé, ons eigen lichaam, een plek voor onszelf, een belangrijke prioriteit in ons leven."

"Vele van onze oudere bewoners hebben een "instellingsverleden" waardoor ze vaak opgegroeid zijn zonder veel privacy. Tijdens de verzorging lopen ze in en uit de badkamer, op de gang, zonder schaamte. Ze leven steeds samen met anderen, een beetje als broers en zussen. Ze denken zelf niet na over zulke zaken. Het is dus aan ons als begeleiding om dit volgens de algemene sociale normen te laten verlopen"

Mijn bezoek

Ik kan met mijn bezoekers binnen of buiten de leefgroep van een plaats gebruik maken waar we ongestoord kunnen zitten, praten, ...

Mijn medische verzorging

Als ik door een dokter of verpleegkundige in Intesa wordt onderzocht of verzorgd, gebeurt dit in het daarvoor voorziene lokaal of in mijn kamer. Begeleiders zijn hierbij aanwezig als dit voor mij een ondersteuning en/of noodzakelijk is.

"De korte pijn – een klein verhaaltje, gezien door de ogen van Boudewijn (fictieve naam), een jongen met een matig verstandelijke handicap en een bijkomende motorische problematiek.

Vorig jaar kwam ik met mijn rolstoel in de leefgroep gered. Ik voelde me loom en beverig. 'Ik voel me ziek', zei ik tegen mijn begeleidster. Ze nam een grote map met grote letters 'MEDISCHE MAP'. Ze schreef er iets in.

Een goed half uur later stormde de verpleegster met de dokter binnen. 'Ai...de korte pijn – dacht ik': Met een houten friscostokje keek hij in mijn keel, terwijl hij een thermometer onder de oksel duwde.

'Als het piept, mag je kijken...', riep een vriend van mijn groep.

'Mijn mama steekt de thermometer altijd in mijn poep.', sprak een ander.

'Ik voel me ook al ziek worden, dokter', prevelde een derde.

Het duurde niet lang of gans de groep liet zich in met mijn gezondheidstoestand. De dokter kreeg een spervuur van vragen... en ik zat daar. Ik voelde me benauwd.

Een jaar later en een visietekst 'privacy' verder.

Als ik me nu onwel voel, word ik naar een mooi afgesloten kamertje in het sanitair geleid. De dokter onderzoekt me dan van kop tot teen. Hij stelt me heel wat vraagjes, waar ik in alle rust kan op antwoorden.

Als medewerker omgaan met mijn privacy.

Elke medewerker heeft respect voor mijn privacy als gebruiker en handelt steeds rekening houdend met voorgaande.

Bij het verwerken van persoonsgegevens houden we ons aan de wet tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer - 08.12.1992.

Meer informatie: www.law.kuleuven.ac.be/jura/37n3/lambrecht/htm

Praten over mij als gebruiker

medewerkers praten steeds op een respectvolle manier over mij

medewerkers praten niet over mij in het bijzijn van andere gebruikers

Schrijven over mij als gebruiker

De manier van noteren dient steeds respectvol te zijn en op die manier dat het door mij of mijn ouders kan gelezen worden.

De plaats waar de medewerkers mijn info verwerken moet steeds mijn privacy waarborgen.

Beschikken over informatie

Elke medewerker is gebonden aan het beroepsgeheim Dit is de plicht om informatie die de medewerkers binnen de professionele context te weten komen, niet bekend te maken.

Om ondersteuning op maat te kunnen bieden, is het belangrijk om over de nodige informatie te beschikken. Deze informatie verkrijgt men van mij, van mijn directe leefomgeving (ouders, familieleden, vrienden) en van andere diensten waarmee ik reeds heb samengewerkt. Informatie wordt pas ingewonnen nadat ik akkoord ben gegaan. Bij de start van de samenwerking geef ik hiervoor schriftelijke toestemming.

Omwille van mijn privacy als gebruiker, is het raadzaam om slechts die informatie te verzamelen die echt nodig is.

Omgaan met informatie

Iedereen die over info beschikt, gaat hiermee met het nodige respect om. Bij het omgaan met informatie over mij, moet steeds goed overwogen worden welke informatie, waarom, aan wie moet doorgegeven worden.

Het is zeker ook zinvol om positieve informatie door te geven.

Ikzelf: ik heb recht op alle info zover ik deze info kan begrijpen en verwerken. Bij kinderen worden ouders steeds gehoord, vooraleer de info aan hun zoon/dochter te geven.

Ouders: indien mijn ouders wensen op de hoogte gebracht te worden van een aantal zaken met betrekking tot mij, dient hierbij steeds rekening te worden gehouden met:

- mijn privacy (indien mogelijk in overleg met mij)
- mijn mogelijkheden en beperkingen
- de vraag of ouders/familieleden alle problemen van mij dienen te kennen

Teamleden: (stagiaires worden als teamlid beschouwd) zij hebben de info nodig die het mogelijk maakt mijn ondersteuning kwalitatief te laten verlopen. Niet elk teamlid heeft dus alle info nodig. Ieder teamlid gaat respectvol om met de verkregen informatie.

Andere diensten: enkel de info wordt meegedeeld die nodig is om op mijn specifieke zorgvraag te kunnen ingaan. Ik en eventueel betrokkenen zijn steeds vooraf op de hoogte van welke info naar externe diensten worden doorgegeven. Er wordt ook kritisch bekeken in hoeverre het zinvol is om informatie door te geven

"Privacy betekent ook dat de gebruikers je kunnen vertrouwen. Vertellen ze zelf iets of wordt er iets meer vertrouwelijk door de familie verteld, dan hoeft gans Intesa dat niet te weten. Enkel de mensen die het echt moeten weten, moeten op de hoogte gebracht worden. Er moet discreet omgegaan worden met informatie. Ook de stagiaires mogen nooit echte namen in hun werken noteren. Het is aan ons om hen daarover te informeren en hen hierop attent te maken."

Bewaren van informatie

Informatie die relevant is om te bewaren (op korte of lange termijn) dient op de afgesproken manier genoteerd en bijgehouden te worden (zie kwaliteitshandboek).

Jouw privacy als begeleider

Als begeleider dien je zelf je grenzen te kennen en te bewaken (bewaak je privé-gegevens, je privé-leven,...) Duidelijke afspraken maken rond lichamelijke aanraking en je eigen grenzen aangeven.

Je bent duidelijk en eerlijk.

Je geeft aan gebruikers geen privé-gegevens door van andere personeelsleden.

Het is belangrijk een evenwicht te vinden tussen afstand en nabijheid.

Tot slot

"Privacy is vooral respect hebben voor het eigen-ik van elke gebruiker, en je manier van omgaan met die persoon daarop afstellen. In groep wordt er gemakkelijk met iedereen op dezelfde manier omgegaan en wordt de groep vaak als één geheel benaderd, waardoor individuele verschillen misschien wat teveel naar de achtergrond verdwijnen, en dit moeten we vermijden. Privacy is ook respect hebben voor de individuele verschillen tussen de gebruikers waardoor er ook verschillen in regels en omgang moeten kunnen zijn".